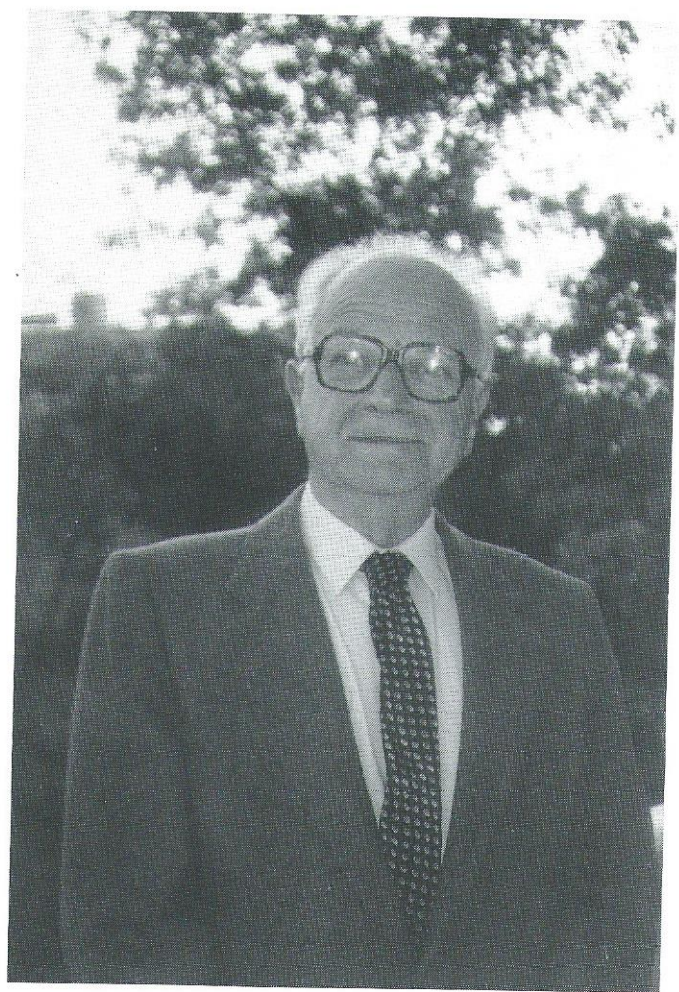

NYELV ♦ STÍLUS ♦ IRODALOM

Köszöntő könyv

Péter Mihály 70. születésnapjára

Nyelv, stílus, irodalom

**Köszöntő könyv
PÉTER MIHÁLY
70. születésnapjára**

**BAÑCZEROWSKI JANUSZ, HAN ANNA, KASSAI ILONA,
NYOMÁRKAY ISTVÁN
közreműködésével szerkesztette**

ZOLTÁN ANDRÁS

**Budapest
1998**

Technikai szerkesztő
JANURIK SZABOLCS

A borítót tervezte
HAN ANNA

Készült az ELTE BTK Keleti Szlav és Balti Filológiai Tanszékén

A borítót a
ДРЕВО ПАЗНА
(„A tudás fája”)
című orosz népi grafika (lubok) díszíti (1816).

A kép hátlapján az ismeretlen szerző kézírásos ajánlása olvasható:

СИМЪ ЛИСТОМЪ ДАРИЮ ЛЮБЕЗНАГО ДРУГА
(„Ezen lap legyen ajándék kedves barátomnak”).

ISBN 963 463 237 8

© A szerzők, 1998

Minden jog fenntartva
Printed in Hungary

Péter Mihály hetvenéves

Hetvenedik születésnapja alkalmából e kötettel köszöntjük szeretettel és tisztelettel Péter Mihály egyetemi tanárt, a nyelvtudomány doktorát, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Orosz (1995-től: Keleti Szláv és Balti) Filológiai Tanszékének professzorát, hosszú éveken át volt vezetőjét, a Magyar Nyelvtudományi Társaság Általános Nyelvészeti Szakosztályának elnökét, számos hazai és nemzetközi tudományos társaság és szakmai bizottság tagját és tisztségviselőjét, nyelvészeti és tágabban vett filológiai életünk tekintélyes személyiségét, a kutatót, a tanárt és az embert.

Péter Mihály 1928. november 8-án született Budapesten. Egyetemi tanulmányait a Pázmány Péter Tudományegyetemen kezdte meg 1947-ben angol–orosz tanári szakon, majd 1949-től állami ösztöndíjként a Leningrádi Állami Egyetemen orosz nyelv- és irodalom szakán tanult, ahol 1954-ben kitüntetéses diplomát szerzett. Budapestre visszatérve 1954–1956 között az akkori Lenin Intézetben kapott tanársegédi állást, 1956 szeptembere óta megszákítás nélkül tanszékünk oktatója, 1959-től adjunktusi, 1967-től docensi, majd 1985-től egyetemi tanári beosztásban. 1981–1991 között a tanszék, 1978–1991 között egyúttal a Szláv Filológiai Tanszék vezetője is volt. Korábban, 1972–1978 között a Bölcsészettudományi Kar dékánhelyettesi tisztét is betöltötte. Az orosz kérdő mondatok intonációjáról írt bölcsészdoktori értekezését 1959-ben védte meg „summa cum laude” minősítéssel,¹ 1965-ben szerzett kandidátusi fokozatot Tvardovszkij poémáinak költői nyelvéről írt disszertációjával,² 1988-ban pedig a nyelvtudomány doktora fokozatot nyerte el „Érzelemkifejezés a nyelvben” című értekezésével.³

Már a disszertációs témák pusztá felsorolása is jelzi Péter Mihály széles érdeklődési körét. Önvallomása⁴ szerint az irodalom felől érkezett el a nyelvészethez, vallja, hogy „a nyelvésznek irodalmat értő és érző embernek kell lennie”. Egyetemi főkurzusainak tematikája a szlavisztikai alapvetéstől az orosz történeti nyelvtan⁵ át az általános fonológiáig, az orosz verstanig és stilisztikáig, az orosz irodalmi nyelv újabbkori történetéig és az orosz társalgási nyelv mai állapotáig terjed. Hallgatóinak módjuk volt szakszemináriumok és szakkollégiumok keretében in statu nascendi megismerkedni az újabb és újabb kutatási eredményekkel, amelyek sorra jelentek meg tanulmányok formájában hazai és nemzetközi tudományos folyóiratokban és gyűjteményes kötetekben. Tanulmányai, könyvei nem csak az orosz filológiát, hanem a magyar és az általános nyelvészetet

¹ Vö. ПЕТЕР М. Мелодика вопросительного предложения в русском языке. *Studia Slavica Hung.* 1 (1955): 245–259.

² Vö. ПЕТЕР М. Тvardovszkij poémáinak költői nyelve. Akadémiai Kiadó. Bp., 1970.

³ Vö. ПЕТЕР М. А. Nyelvi érzelemkifejezés eszközei és módjai. Tankönyvkiadó. Bp., 1991.

⁴ ПЕТЕР М. „Nihil linguistici a me alienum puto”. In: БАКРО-НАГЫ Марианн, KONTRA Miklós (szerk.): *A nyelvről – egyes szám első személyben.* MTA Nyelvtudományi Intézet. Bp., 1991. 205–211. Péter Mihályról szóló további irodalom: Сёке Д. [Szöke György]: К шестидесятилетию Михая Петера. *Studia Slavica Hung.* 35 (1989): 473–476; Magyar ki kicsoda 1990; Magyar és nemzetközi ki kicsoda 1992; Кто есть кто в современной русистике. (Ред. Ю. Караулов, А. Мустайоки.) – Who’s Who in Russian Linguistics. Москва–Хельсинки, 1994. 199.

⁵ Vö. több kiadást megért, máig használt és külföldi egyetemeken is gyakran ajánlott tankönyvét: ПЕТЕР М. Историческая грамматика русского языка I. Введение и фонетика. Tankönyvkiadó. Bp., ¹1969, ²1971, ³1975, ⁴1976.

is gazdagítják. Kutatói munkássága mellett Péter Mihály mindig nagy figyelmet szentelt a tudományos utánpótlásnak, tárgyilagos bírálatai számos könyv, jegyzet, disszertáció, tanulmány útját egyengették. Szívén viselte és viseli ma is a középiskolai orosz nyelv-oktatás sorsát, a tanártovábbképzését és a középiskolai tanulmányi versenyekét egyaránt.

Tanszékvezetői működése még a tömeges orosz szakos tanárképzés idején kezdődött. Rendkívüli tapintattal és diplomáciai érzékel segíttette át a tanszéket az új körülményekhez való alkalmazkodás nehéz, mert óhatatlanul egyrészt karcsúsítással, másrészt bizonyos profilbővítéssel járó feszültségteljes időszakán az 1980-as és az 1990-es évek fordulóján. Az ő hivatali idejére esett az ukrán szak megerősítése, valamint az első litván lektor meghívása. Az orosz szak átalakulása során a minőségi képzésre helyezte a hangsúlyt, jelentős szerepet vállalt az új rendszerű orosz nyelvészeti doktori (PhD) program kidolgozásában, majd annak akkreditációja után a képzés teljes folyamatában a felvételi beszélgetésektől kezdve fontos kollégiumok tartásán át a témavezetésig és a doktori szigorlatok lebonyolításáig.

A kötetben szereplő pályatársak, barátok, tanítványok írásaikkal köszöntik Péter Mihályt e jeles évfordulón. Szerkesztőtársaim, tanszékünk oktatói és hallgatói, valamint a magam nevében e helyütt is jó egészséget, további tanári és kutatói sikereket kívánok Neki mindannyiunk örömére és épülésére.

Budapest, 1998. november 8-án

Zoltán András

Péter Mihály tudományos publikációi

Könyvek

- Orosz történeti nyelvtan. Budapest: ELTE, 1965, ²1966. 147 l. [Egyetemi jegyzet.]
Историческая грамматика русского языка I. Введение и фонетика. Budapest: Tankönyvkiadó, 1969, ²1971, ³1975, ⁴1976. 115 l.
Tvardovszkij poémáinak költői nyelve. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1970. 305 l. (Modern Filológiai Füzetek, 8.)
A nyelvi érzelmkifejezés eszközei és módjai. Budapest: Tankönyvkiadó, 1991. 303 l.

Tanulmányok és cikkek

- Мелодика вопросительного предложения в русском языке. (На основе экспериментальных данных). StSl 1 (1955), 245–259.
К теории «Московской фонологической школы». StSl 3 (1957), 327–349.
L. V. Ščerba als Forscher der russischen Sprache. StSl 4 (1958), 1–21.
Még egyszer Tatjana leveléről. FilK 4 (1958), 239–249.
A helyes orosz kiejtés oktatásának kérdéséhez. IdNyT 1960/5, 134–137.
Лингвистические основы обучения русскому произношению. РЯНШ 1960/3, 14–20. (G. I. Firszanovával társszerzőségben)
Megjegyzések a „közlekedési felszólító mód”-hoz. MNy 56 (1960), 259–261.
Megjegyzések Puskin „Jevgenij Anyegin”-jének magyar fordításához. In: Tanulmányok a magyar–oroszi irodalmi kapcsolatok köréből, I. Budapest 1961, 376–406.
О некоторых вопросах интонации. (На материале русского языка). AUBPh 3 (1961), 131–143.
Vita a nyelvtudomány elvi kérdéseiről. Hozzászólás. NyOK 18 (1968) 146–147.
Заметки о слоге А. Твардовского в поэме «За далью – даль». StSl 8 (1962), 107–139.
О стилистической эквивалентности художественного перевода. (На материале венгерского перевода поэмы А. Твардовского «Василий Теркин»). StSl 9 (1963), 193–210.
О рифме Твардовского. StSl 11 (1965), 151–165.
Заметки о приставках *yu-* и *iz-* в славянских языках. (К постановке авопроса). StSl 12 (1966), 345–354.
Некоторые вопросы структурно-исторической грамматики. На материале истории склонения существительных в русском языке). AUBPh 7 (1967), 85–106.
Magyarul: A strukturális szemléletű történeti nyelvtan kérdéséhez. ÁNyT 5 (1967), 247–268.
Lev Vlagyimirovics Scserba. In: Szöveggyűjtemény az általános nyelvészet tanulmányozásához. Szerk.: Telegdi Zs. Budapest 1968, 195–198.
Стихотворение Лермонтова «Кинжал» и его два венгерских перевода. AUBPh 8 (1968), 51–65.
Языковые архаизмы и религиозно-библейские мотивы в ранней поэзии Маяковского. StSl 14 (1968), 313–330.

- A nyelv funkcionális változatainak problémája. In: Összevető nyelvvizsgálat, nyelvoktatás. Szerk.: Horváth Miklós és Temesi Mihály. Budapest 1972, 150–155.
- A nyelv hangalakja. In: Hagyományos nyelvtan – modern nyelvészet. Szerk.: Telegdi Zsigmond. Budapest 1972, 153–183.
- Noch einmal über die »Grammatik der Poesie«. In: Poetyka i stylistyka słowiańska. Ossolineum. Warszawa–Wrocław 1973, 265–273.
- Magyarul:* Még egyszer a „költészet grammatikájáról”. FilK 23 (1977), 161–170.
- Разговорная речь как конструктивный элемент поэзии (на материале русской поэзии XX века). StSl 19 (1973), 235–247.
- Что такое стилистическая ошибка? Főiskolai Ruszisztikai Napok (Szeged, 1973. október 29–30.) Az előadások tézisei. Szeged 1973, 44.
- Stilisztikai alapfogalmaink tisztázásához. In: Jelentéstan és stilisztika. A magyar nyelvészek II. nemzetközi kongresszusának előadásai. Szerk.: Imre Samu, Szathmári István, Szűts László. Budapest 1974, 458–463.
- Tvardovszkij. In: Napjaink szovjet irodalma. Budapest 1974, 303–323.
- Az irodalmi nyelv és a stilisztika kérdései a Prágai Nyelvész kör tanításában. NyK 76 (1976), 409–416.
- K вопросам семантики поэтического языка. In: The Structure and Semantics of the Literary Text. Ed. by M. Péter. Budapest 1977, 57–74.
- Magyarul:* A költői nyelv szemantikájáról. In: Kultúra és szemiotika. (Muszaion Könyvtár.) Budapest 1981, 147–161.
- Puskin „Gábriliász”-ának első teljes magyar fordítása. In: Irodalmak barátsága. A magyar–orosz és magyar–ukrán irodalmi kapcsolatok történetéhez. Budapest: MSZBT, 1977, 292–321.
- Jegyzetek a funkcionális nyelvhasonlításról. ÁNyT 12 (1978), 221–231.
- Még egyszer Tvardovszkij magyar fordításairól. Szovjet Irodalom 4 (1978) 8: 181–185.
- О функциональном статусе иноязычной лексики в современном русском языке. Hungaro-Slavica 1978. Budapest 1978, 243–255.
- Существует ли «поэтический язык»? Zeitschrift für Slawistik 23 (1978), 494–500.
- Das Problem des russischen „Prostorečie”. Grazer Linguistische Studien 9 (1979), 109–121.
- Majakovszkij – tizenkét hangon. Szovjet Irodalom 5 (1979) 4: 115–121.
- О функциональном своеобразии прилагательных с суффиксом -еньк- (-оньк-) в русском языке. StSl 25 (1979), 307–316.
- A prágai iskola. In: Nyelvi rendszer és nyelvhasználat. Szerk.: Balázs János. Budapest 1980, 116–137.
- Szleng és költői nyelvhasználat. Magyar Nyelvőr 104 (1980), 273–281.
- Találkozások Tvardovszkijjal: Szovjet Irodalom 6 (1980) 6: 120–123.
- Utazás egy hatsoros vers körül. Szovjet Irodalom 6 (1980) 9: 165–171.
- Zur onomasiologischen Charakteristik des Slangs im Ungarischen. Grazer Linguistische Studien 15 (1981), 197–210.
- Интерференция на графическом уровне и применение транскрипции в школьном обучении русскому языку. IV Международный симпозиум, «Преподавание русского языка в финно-угорских школах». Тезисы докладов и сообщений. Joensuu 1981, 15.
- Az előadás teljes szövege:* Вопросы изучения и преподавания русского языка и литературы в ВНР. Ч. 1. Будапешт 1986, 16–30.

- Нужно ли обучать нерусских русской разговорной речи? V Международный конгресс преподавателей русского языка и литературы. Тезисы докладов и сообщений. Прага 1982, 87.
- Die sprachliche Expressivität. In: *Language in Function. Materials of the XIIIth Annual Conference of the Societas Linguistica Europaea*. Ed. by S. Rot. Budapest 1983, 225–231.
- Экспрессивно-характеристические имена лиц в русском языке. (Из сопоставительной ономотологии славянских и неславянских языков). *Hungaro-Slavica* 1983. Budapest 1983, 251–266.
- Das Problem des sprachlichen Gefühlsausdrucks in besonderem Hinblick auf das Bühlersche Organon-Modell. In: *Bühler-Studien I*. Hrsg. von A. Eschbach. Frankfurt am Main 1984, 239–260.
- Érzelemkifejezés, expresszivitás és stílusérték a nyelvben. *ÁNyT* 15 (1984), 219–235.
- Англо-французские и русско-церковнославянские лексические отношения, их сходства и различия. *Byzantine Studies*, vols 8, 11, 12 (1981, 1984, 1985), 275–291.
- Magyarul: Hasonlóságok és különbségek az egyházi szláv–орosz, illetve francia–ангол lexikális kapcsolatokban.* In: *Szlavisztikai tanulmányok. Emlékkönyv Király Péter 70. születésnapjára*. Szerk.: Gregor Ferenc és Nyomárkay István. Budapest: ELTE Szláv Filológiai Tanszék, 1987, 325–334.
- Hozzászólás a Modern Filológiai Társaság első plenáris ülésén. *FilK* 30 (1984), 422–425.
- Az idegen nyelvek oktatásának néhány szemléleti kérdése. *Pedagógiai Szemle* 1984–85, 464–467.
- A mi Anyeginünk: *Szovjet Irodalom* 11 (1985) 131–136.
- A nyilatkozat mint a nyelvi közlés alapegysége. *MNy* 82 (1986), 1–10.
- О механизмах языкового выражения эмоций. Сб. Лингвистика, литературоведение, методика. Исследования венгерских русистов, подготовленные к VI конгрессу МАПРЯЛ. Под ред. Ф. Паппа. Budapest 1986, 79–92.
- Gorkij Viharmadara és magyar fordításai. *Szovjet Irodalom* 12 (1986) 6: 20–27.
- A beszédközpontú nyelvoktatás nyelvészeti alapjairól. In: *A nyelvoktatás korszerűsítéséért*. Pécs 1987, 44–45.
- О субъективной оценке в словообразовании (К сопоставительному изучению словообразования русского и венгерского языков): *Hungaro-Slavica* 1988. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1988, 161–173.
- Rendhagyó gondolatok az orosz szakos tanárképzésről. *Pedagógusképzés* 1988/2, 67–77.
- К вопросу о т.н. косвенных речевых актах (на материале «Анны Карениной» Л. Н. Толстого). *Zagadnienia rodzajów literackich* 31/1–2 (1988), 11–25.
- О «ложных друзьях переводчика» в русском и венгерском языках. *Acta Universitatis Szegediensis de Attila József nominatae. Dissertationes Slavicae. Sectio Linguistica* 20 (1988), 147–155.
- Вступительное слово. Материалы Пушкинского коллоквиума 1987. *Studia Russica* 12 (1988), 7–10.
- A nyelvtudomány utánpótlásáról. *Magyar Tudomány* 1989, 995–997. (Mollay Károly-lal társszerzőségben.)
- Az ún. fonetikai jelentésről. In: *Studia in honorem K. Bolla. Egyetemi Fonetikai Füzetek* 3 (1990), 123–132.

- Névmások érzelmi-értékelő jelentése. In: Emlékkönyv Zsilka János professzor hatvanadik születésnapjára. Szerk.: Havas Ferenc, Horváth Katalin, Ladányi Mária. Budapest 1990, 193–198.
- Once Again on Language and Music. NyK 91 (1990), 163–167.
- О восклицательных предложениях. StSl 36 (1990), 305–311.
- Русский язык в Венгрии. Сб. Русский язык в Европе 90-х годов. Материалы докладов и выступлений международного «Круглого стола». Budapest 1990, 12–18.
- О классификации т.н. эмоциональной лексики. Lingua, 4. Сборники на иностранных языках. Будапештский Университет экономических наук. Институт иностранных языков. Будапешт 1990, 153–170.
- Русский язык в Венгрии. Lingua, 5. Сб. на иностранных языках. Будапештский Университет экономических наук. Институт иностранных языков. Budapest 1991, 11–18.
- Érzelmi-értékelő tartalmak a szójelentésben. MNy 87 (1991), 134–144.
- Az érzelmekifejező intonáció nyelvi státusáról. Studia in honorem Andreae O. Vértés. Magyar Fonetikai Füzetek 23 (1991), 132–140.
- A mondathasadásról. Emlékkönyv Rácz Endre hetvenedik születésnapjára. Szerk.: Kozocsa Sándor Géza és Laczkó Krisztina. Budapest 1992, 188–196.
- A szövegtani kutatásról. In: Szemiotikai szövegtan, 5. Szerk.: Petőfi S. János, Békési Imre, Vass László. Szeged 1992, 171–176.
- Mandelstam magyarul. Holmi 1992/5, 758–763.
- «Tak nám zabili Ferdinanda», К сопоставительному изучению прагматических элементов в славянских и неславянских языках: StSl 38 (1993) 139–151.
- A publicisztika nyelvéről. Emlékkönyv Fábián Pál hetvenedik születésnapjára. Szerk.: Kozocsa Sándor Géza. Budapest 1993, 231–240.
- Kosztolányi Dezső: *Szegény anyám csak egy dalt zongorázik...* Emlékkönyv Szathmári István hetvenedik születésnapjára. Szerk.: Laczkó Krisztina. Budapest 1995, 305–312.
- Az *Anyegin* legújabb magyar fordítása. FilK 40 (1995) 2: 146–155.
- Опыт текстово-семантического сопоставления двух писем в «Евгении Онегине» Пушкина. Slavica Quinqueecclesiensia 1 (Pécs 1995), 221–230.
- Az *Anyegin*-strófa mint szövegmodell. In: Absztrakció és valóság. Békési Imre köszöntése. Főszerk.: R. Molnár Emma. Szeged 1996, 253–261.
- Stílusok és stilisztikák. Magyar Nyelvőr 120 (1996), 375–379.
- Affectivité, expressivité, valeur stylistique. In: Polyphonie pour Iván Fónagy. Dirigé par Jean Perrot. Paris 1997, 367–371.
- A „való” és annak „égi *más*sa”. Hungaro-Slavica 1997. Studia in honorem Stephani Nyomárkay. Red. Janusz Bańcerowski. Budapest 1997, 259–263.
- Об ответственности переводчика как интерпретатора художественного произведения (на материале венгерских переводов «Евгения Онегина» Пушкина). StSl 42 (1997) 369–379.
- Einiges über russische *истина* und *правда*. Studia slavica et humanistica in honorem Nulli Minissi. Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego, nr 1595. Katowice 1977, 293–298.

Bírálatok és ismertetések

- W. K. Matthews: The Structure and Development of Russian. StSl 2 (1956), 415–425.
(Botos Imrével társszerzőségben)
- A Puskin-szótárról. NyOK 14 (1959), 359–370. (Rubinyi Mózessel társszerzőségben.)
- В. Б. Бродская, С. В. Цаленчук: История русского литературного языка. StSl 6 (1960), 238–241.
- Н. С. Прудникова: Фонетика русского языка и ударение. РЯНШ 1961/6. 79–81.
- A. Hille: Bibliographische Einführung in das Studium der slavischen Philologie. StSl 7 (1961), 289–292.
- Klasszikus korszerűség (Alekszandr Tvardovszkij: *Egyre messzebb*). Nagyv 8 (1963), 768–769.
- С. К. Шаумян: Проблемы теоретической фонологии. ÁNyT 3 (1965), 261–271.
- M. Samilov: The Phoneme Jat' in Slavic. ALH 16 (1966), 207–210.
- Klasszikus orosz költők. Kritika 4 (1966) 10: 53–55.
- Miklós Fogarasi: Beiträge zur Geschichte der internationalen Bildungssuffixe des Russischen. ALH 17 (1967), 201–206.
- Сборник памяти Иштвана Книежи. Советское славяноведение 1968/1, 109–111.
- В. П. Григорьев: Словарь языка русской советской поэзии. ALH 18 (1968), 465–471.
- Baleczky Emil–Hollós Attila: Ósláv nyelv. Budapest 1968. ALH 20 (1970) 461–464.
- Simon Karlinsky: Maria Cvetaeva. Her Life and Art. ALH 12 (1970), 428–430.
- В. О. Unbegaun: Selected Papers on Russian and Slavonic Philology. StSl 16 (1970), 149–154.
- Язык и мышление. ÁNyT 7 (1970), 314–325.
- Maria Schubiger: Einführung in die Phonetik. ALH 21 (1971), 459–461.
- В. В. Виноградов: Анна Ахматова. StSl 17 (1971), 390–393.
- Frank Häusler: Das Problem Phonetik und Philologie bei Baudouin de Courtenay und in seiner Nachfolge. StSl 18 (1972), 168–174.
- Вопросы социальной лингвистики. Ленинград, 1969. ÁNyT 8 (1972), 314–319.
- Mai szovjet líra. Kritika 10 (1972) 3: 28–29.
- Egy felújított válogatás (Jevgenyij Jevtusenko: *Ébredő város*). Nagyv 8 (1973), 939–940.
- Petőfi oroszul. Nagyv 8 (1973), 426–429.
- Rejtve és láthatatlanul (Rab Zsuzsa orosz versfordításairól). Nagyv 8 (1973), 763–770.
- Russian Derivational Dictionary by Dean S. Worth, Andrew S. Kozak, Donald B. Johnson. ALH 23 (1974), 430–433.
- A. A. Реформатский: Из истории отечественной фонологии. ALH 25 (1975), 232–237. *Magyarul*: ÁNyT 10 (1974), 255–258.
- В. Д. Левин (ред.): Стилистические исследования. Linguistica 169. Mouton. The Hague–Paris 1976, 70–75.
- A művészet igazsága (Alekszandr Tvardovszkij: *Írók, műkedvelők*). Nagyv 21 (1976), 1894–1896.
- Az életbölcesség műfaja (Nyikolaj Fedorenko: *Melkoszty szlova*). Nagyv 21 (1976), 942–943.
- Fél évszázad szovjet-orosz elbeszélései (*A forrófejű Andron, Téli tölgy*). Nagyv 21 (1976), 459–462.

- Irodalmi körutazás (*Kakukk-kút*, szovjet elbeszélések). Nagyv 22 (1977) 1087–1088.
- A múlt vonzásában (Igor Skljarevskij: *Nyezvannaja szila*) Nagyv 24 (1979), 1571–1572.
- Telegdi Zsigmond: Bevezetés az általános nyelvészetbe. NyK 81 (1979), 441–451.
- Papp Ferenc: Könyv az orosz nyelvről. Szovjet Irodalom 6 (1980) 10: 179–181.
- Е. А. Земская: Русская разговорная речь: лингвистический анализ и проблемы обучения. IdNyT 23 (1980) 5: 157–160.
- Bérczy Károly és az *Anyegin*. Balassagyarmati Honismereti Híradó. Bérczy Károly és Pajor István emlékszám. 1981, 40–55.
- J. Vachek két műve a Prágai Nyelvész kör történetéről. ÁNyT 13 (1981), 329–333.
- C. H. van Schooneveld: Semantic Transmutations. Prolegomena to a Calculus of Meaning. Vol. 1. Phylardt 1978. ALH 30 (1980), 195–199.
- В. П. Григорьев: Поэтика слова. На материале русской советской поэзии. Москва 1979. ALH 30 (1980), 392–395.
- Fenyők illata, borostyánkő tompa villogása...* Litván költők. Nagyv 27 (1982), 1087–1091.
- J. D. Apreszjan – Páll Erna: Orosz ige – magyar ige. Vonzatok és kapcsolódások. Budapest 1982. StSl 29 (1983), 255–263.
- Igaz emberek között (Vlagyimir Laksin: *Vtoraja vsztrecsa*). Nagyv 31 (1986), 447–450.
- A Putative Discourse Analysis Model and an Attempt of Its Application by Lóránt Bencze. The D.A.R.G. Newsletter 6: 2, Summer 1990, 14–15. *Magyarul*: A komplex szövegvizsgálat új modellje. Valóság 1990/7, 100–102.
- Nem a te dolgod, hogy bevégezd..., de nem is vonhatod ki magad alóla*. Hankiss Ágnes: A lélek térképe. Múlt és Jövő 1993/3, 114–116.
- Dániel Ágnes: Szó – szöveg – szer – szervez. A szöveg szerveződésének vizsgálata. Budapest 1990. Szemiotikai szövegter 6. Szerk.: Petőfi S. János, Békési Imre, Vass László. Szeged 1993, 245–248.
- Русская литература в Венгрии. Вопросы литературы 1995/4, 372–376.
- В. Г. Костомаров: Языковой вкус эпохи. Москва 1994. StSl 39 (1994), 383–388.

Personalia

- Wolfgang Steinitz, a ruszista. NyOK 25 (1968), 285–287.
- В. В. Виноградов (1895–1969). StSl 16 (1970), 169–171.
- K шестидесятилетию Ласло Гальди. StSl 16 (1970), 392–394.
- Tvardovszkij hatvanéves. Nagyv 15 (1970), 1431–1434.
- Ласло Гальди (1910–1974). StSl 20 (1974) 287–298.
- László Gáldi (1910–1974). In: The Structure and Semantics of the Literary Text. Ed. by M. Péter. Budapest 1977, 9–13.
- Emil Balczyk (1919–1981). Studia Russica 4 (Budapest 1981), 399–401.
- Király Péter köszöntése hetvenedik születésnapján. MNy 84 (1988), 382–384.
- K семидесятилетию Петра Кирая. StSl 34 (1988), 392–395.
- Károly Sándor hetvenéves. MNy 87 (1991), 249–251.
- Głos węgierskiego przyjaciela. In: Stefania Skwarczyńska. Uczony, nauczyciel, wychowawca. Red. Bielacki, M., Trzynałowski J. Łódź 1992, 96–98.
- K семидесятилетию Лайоша Киша. StSl 38 (1993), 402–403.

Szerkesztés, válogatás, elő- és utószó

- Alekszandr Tvardovszkij: Új föld. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1966. Válogatás és utószó.
- Majakovszkij válogatott művei I–II. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1968. Válogatás és jegyzetek.
- Alekszandr Tvardovszkij: Vaszilij Tyorkin. Fordította Kardos László. Magyar Budapest: Helikon, 1975. Utószó.
- Alekszandr Tvardovszkij: Konok emlék. Fordította Fodor András. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1975. Válogatás.
- The Structure and Semantics of the Literary Text. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1977. Szerkesztés.
- Kortársak Puskinról. Budapest: Gondolat, 1978. Előszó.
- Russica. In memoriam Emilii Baleczky. Budapest: ELTE, 1983. Főszerkesztő.
- Studia Russica. 4 (1981)–13 (1989). Budapest: ELTE. Főszerkesztő.
- Általános Nyelvészeti Tanulmányok XIX. Budapest 1998. Szerkesztés és utószó.

Rövidítések

- ALH – Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest 1 (1951)–.
- ÁNyT – Általános Nyelvészeti Tanulmányok. Budapest 1 (1963)–.
- AUBPh – Annales Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös nominatae, Sectio philologica. Budapest 1 (1957)–.
- ELTE – Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest).
- FilK – Filológiai Közöny. Budapest 1 (1955)–.
- IdNyT – Idegen Nyelvek Tanítása. Budapest 1 (1958)–.
- MNy – Magyar Nyelv. Budapest 1 (1905)–.
- Nagyv – Nagyvilág. Budapest 1 (1956)–.
- NyK – Nyelvtudományi Közlemények. Pest [később:] Budapest 1 (1862)–.
- NyOK – A Magyar Tudományos Akadémia Nyelv- és Irodalomtudományi Osztályának Közleményei. Budapest 1 (1951)–.
- StSl – Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae. Budapest 1 (1955)–.
- РЯНШ – Русский язык в национальной школе. Москва 1 (1957)–.